

En innfallsport til Jostedalbreen nasjonalpark

Tungestølen

Forord

I 2011 tok Nasjonalparkforvalteren for Jostedalbreen nasjonalpark kontakt med Høgskulen i Sogn og Fjordane for å høre om våre landskapsplanleggingsstudenter ville utarbeide forslag til forbedringer av innfallsporter til nasjonalparken. Jeg så dette som en ypperlig utfordring for våre studenter. Gjennom sitt bachelorprogram lærer de mye om naturens prosesser og forvaltning av naturområder, og mange av dem har et ønske om å anvende det de lærer i en skapende prosess. Resultatet har blitt fire bacheloroppgaver, som har funnet løsninger for steder med ulike utfordringer; samt denne rapporten, utarbeidet av studentenes veileder.

Ved å arbeide parallelt med studentene har jeg forstått hvilke utfordringer studentene står overfor. Samtidig har jeg fått innsikt det å invitere inn i naturen. Møtet mellom den tilnærmet urørte naturen og det menneskeskapte rommer mange utfordringer og muligheter, og er et felt landskapsseksjonen ved Høgskulen i Sogn og Fjordane vil jobbe mer med.

Jeg vil rette en stor takk til Førsteamanuensis Liv Norunn Hamre for konstruktivt og gledesrikt samarbeid om veiledningen av studentene; og til naturoppsyn Anne Rudsengen, og nasjonalparkforvalter Maria Knagenhjelm for å ha gitt oss oppgavene og klare bilder av utfordringene som lå i dem, og gode svar på henvendelsene fra studenter og meg.

Sogndal, 02.07.2014

Anne Margrethe Tibballs
Høgskulelektor og landskapsarkitekt MNLA

Innhold

Forord	2
Sammendrag	4
En god innfallsport	5
Tungestølen	6
Veien fram	6
Naturforhold	7
Opplevelse	8
Menneskers bruk	10
Menneskers spor	12
Kvaliteter	14
Utfordringer	15
Behov og ønsker for Tungestølen	16
Planforslag	17
Konsept	17
Tiltak	18
- Nystølen	19
- Vårstølen	19
- Skilt ved Tungestølen	20
- Parkering basecamp	21
- Toalett- og containertun	21
- Parkeringsplass Tungestølen	22
Etterord	23
Anbefaling for gjenoppbygging av Tungestølshytta	23

Sammendrag

Denne rapporten tar for seg hvilke praktiske behov og kvaliteter som finnes ved Tungestølen, og presenterer et forslag til forbedring av innfallsporten basert på kvalitetene og stedets utfordringer. De mest framtrepende kvalitetene er den storslåtte og urørte naturen, det åpne landskapsrommet omkranset av fjell, og et personlig og velholdt preg på støler, veier og skilting. Tungestølen preges av at folk bryr seg om stedet. Utfordringene er mangel på informasjon, slitasje på elveslette og forstyrrelser i stedets ellers helhetlige struktur.

Grunnprinsippene for forbedringen er å bygge videre på det personlige, velholdte preget med «hjemmelaget» og ryddig utforming, samt å innordne nye element naturens og stølenes struktur. Det «hjemmelagde», ryddige uttrykket vil ønske besøkende velkommen på en personlig måte, som skaper en forventning om ansvarlig oppførsel ved innfallsporten.

Tiltakene som foreslås er å plassere ut tydelig og enkel informasjon på stedene hvor besøkende stopper; å oppgradere parkeringsplasser for å unngå slitasje på elveslette og gjøre det tydelig hvor man skal parkere; samt å skape et tun av toalettbygget og et nybygg som skjuler basecampens kontainer.

Fig 1: Tungestølen ligger i Luster kommune i indre Sogn, og er en av de sørlige innfallsportene til Jostedalsbreen nasjonalpark.

Fig 2: På Vårstølen ender den kommunale vegen i en grind. Å åpne grinda og kjøre inn mellom rødmalte stølshus og beitende dyr, gir oss opplevelsen av å tre inn i et levende og velholdt naturområde.

En god innfallsport

Å besøke en nasjonalpark handler for mange om å tre ut av hverdagslivet og inn i naturens ro og storhet. Stedet hvor man trer ut av kjøretøyet sitt, og forbereder seg på å gå inn i naturen, er rammen for overgangen. Vi kaller dette stedet en innfallsport til nasjonalparken. Stedet kan løfte forventningene hvis det gir en smakebit av opplevelsen man har sett fram til. Eller det kan svekke forventningen – de kan overskygges av forvirrende skilting eller stygge installasjoner.

Nasjonalparkstyret for Jostedalbreen nasjonalpark ønsker å forbedre innfallsportene til deres nasjonalpark. For å kunne hjelpe dem med det, må vi først spørre oss; hva er en god innfallsport?

Ved en god innfallsport fungerer ting som det skal, og de besøkende får tilfredsstilt sine behov. Veier og parkeringsplasser er i god stand, det er lett å forstå hvor man skal gå, og annen viktig informasjon er lett å finne.

Den gode innfallsporten framhever også naturens kvaliteter. Det er *naturen* man skal tre inn i, og den praktiske tilretteleggingen forringer ikke opplevelsen av naturen. Hvert sted er unikt, og det å framheve naturen innebærer ulik utforming ved hver innfallsport.

Enkelte innfallsporter gir noe ekstra. Noen ligger på et sted med spesielle opplevelseskvaliteter, andre har en utforming som poengterer naturen slik at det å tre inn i den, blir en helt særegen opplevelse.

En god innfallsport ved Tugnestølen

Innfallsporten ved Tugnestølen fungerer rimelig godt, og ligger på et vakkert sted. Denne rapporten ser på hvordan innfallsporten ved Tugnestølen kan endres til en virkelig god innfallsport. Den tar for seg hvilke praktiske behov og kvaliteter som finnes her, og presenterer et forslag til forbedring basert på stedets kvaliteter og utfordringer.

Tungestølens egenskaper

Veien fram

Tungestølen ligger ikke ved allfarvei. Avstanden fra Hafslø og fylkesvei 55, som er gjennomfartsåren gjennom Luster, er i underkant av 4 mil. Og kjøreturen går på en typisk Vestlandsvei: smal og svingete, men med spektakulære skuer. Veien følger langs Hafsløsvannet, Veitastrondsvannet, og gjennom bygda Veitastrond, før den slutter i en vegbom ved Vårstølen, og en privat grusvei tar deg de siste 4 km inn til Tungestølen i sommerhalvåret.

Fig.3: Skilt ved Hafslø til Veitastrond og Austerdalsbreen. Å se Austerdalsbreen er målet for mange av turistene som tar veien inn. Brosjyerer forteller at fjellpioneren William Cecil Slingsby kalte denne breen "The most beautiful ive-scenery in Europe."

Fig.4: Veien fra fylkesvei 55 til Tungestølen

Fig.5: Utsikt fra veien langs Veitastrondsvannet

Naturforhold

Terrengformer

Breens aktivitet har formet terrenget med avrundede topper, brede daler og bratte fjellsider. To breelver har skapt de to dalene Langedalen og Austerdalen, som møtes på en åpen flate ved Tungestølen. Breeelvene meandrer fortsatt og former dalbunnene. Den åpne flaten er et delta formet av elvenes graving og avsetning.

Løsmasser

På store deler av elvesletta er avsetningene grovkornete løsmasser med lite moldinnhold. På andre deler er det finere masser, og med det følger høyere grunnvann. Mellom de møtene elvene har finmasser og høyt grunnvann dannet et stort myrområde.

Nederste del av dalsidene består av morene-masser og skredmateriale, i varierende tykkelse.

Vegetasjon

Vegetasjonen varierer med løsmassene. På elveavsetningen vokser gress- og mosearter, som er tilpasset fuktighetsnivået. Der hvor moldinnhold er lite, er vegetasjonsdekket svært tynt. I åssidene med morene og skredmasser, er vegetasjonen preget av blåbærlyng, einer, bjørk og gressarter. Beiting opprettholder vegetasjonssammensetningen og åpne gressareal.

På de flate arealene er vegetasjonen sårbar for slitasje på to måter. På de tørre områdene, er den sårbar på grunn av lavt moldinnhold og tynt vegetasjonsdekke. På de fuktige områdene kan jordstrukturen lett kollapse ved belastning. De fuktige områdene tåler mindre slitasje enn de tørre.

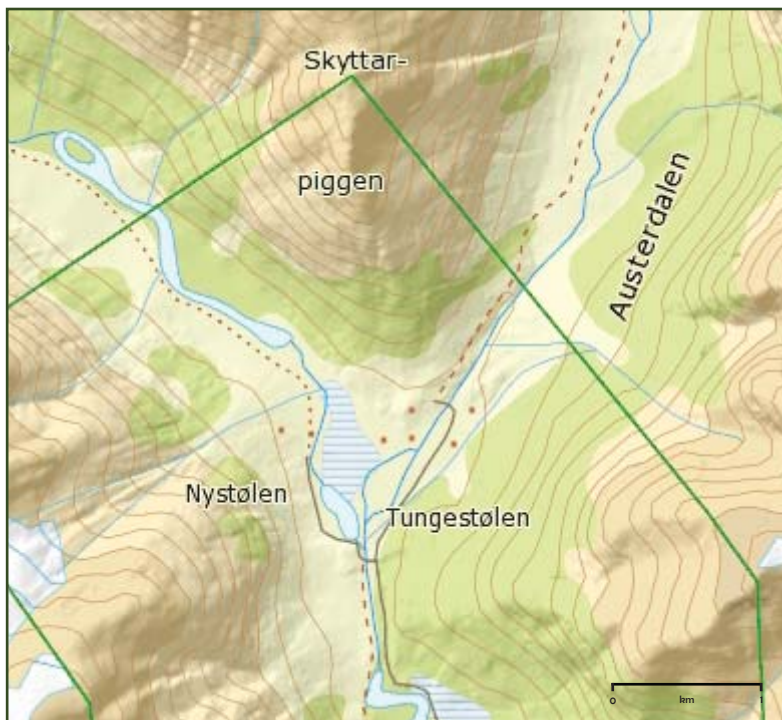

Fig.6: Nesten halvparten av elvesletten mellom Nystølen og Tungestølen er myr.

Fig.7: Tynt vegetasjonsdekke på tørr og grovkornet jord.

Fig.8: Elva har lagt fra seg grove og fine masser, og dermed skapt både tørre og vanmettede områder på elvesletta.

Fig.9: Langedalsbreen sett fra veien på Tungestølsflaten. Mange besøkende kommer for å oppleve breen, og har brearmene i fokus.

Opplevelse

Tungestølen oppleves som et dramatisk og avsondret sted, omkranset av høye fjell og bratte fjellvegger, med en bre-arm som del av skuet. Dette kan sies om store deler av Jostedalubreens kantsone. Det særegne ved Tungestølen, er den åpne flaten som blir omkranset. Breelvens avsetninger danner en elveslette på ca. 1km². For oss mennesker betyr det en flate som man lett kan bevege seg på, en naturlig seterplass, og et sted hvor det er trygt og lett å være i blant de ville fjell.

Fjellene og flaten gjør det lett å orientere seg her, og det er en gjennomgående struktur i fjellsidene. Snøklede topper, blankskurte fjellsider, og tiltakende vegetasjon ned mot bunnen.

Stølene har lenge vært de fremtredende menneskelige inngrepene i området. Disse ligger i klynger i kantene av fjellsidene og inngår i, heller enn å forstyrre, stedets struktur. DNT's basecamp med lavvoer på sommerstid ligger på flaten, men nær fjellsiden. Toalettbygget ligger derimot alene på flaten; et brudd med den øvrige strukturen.

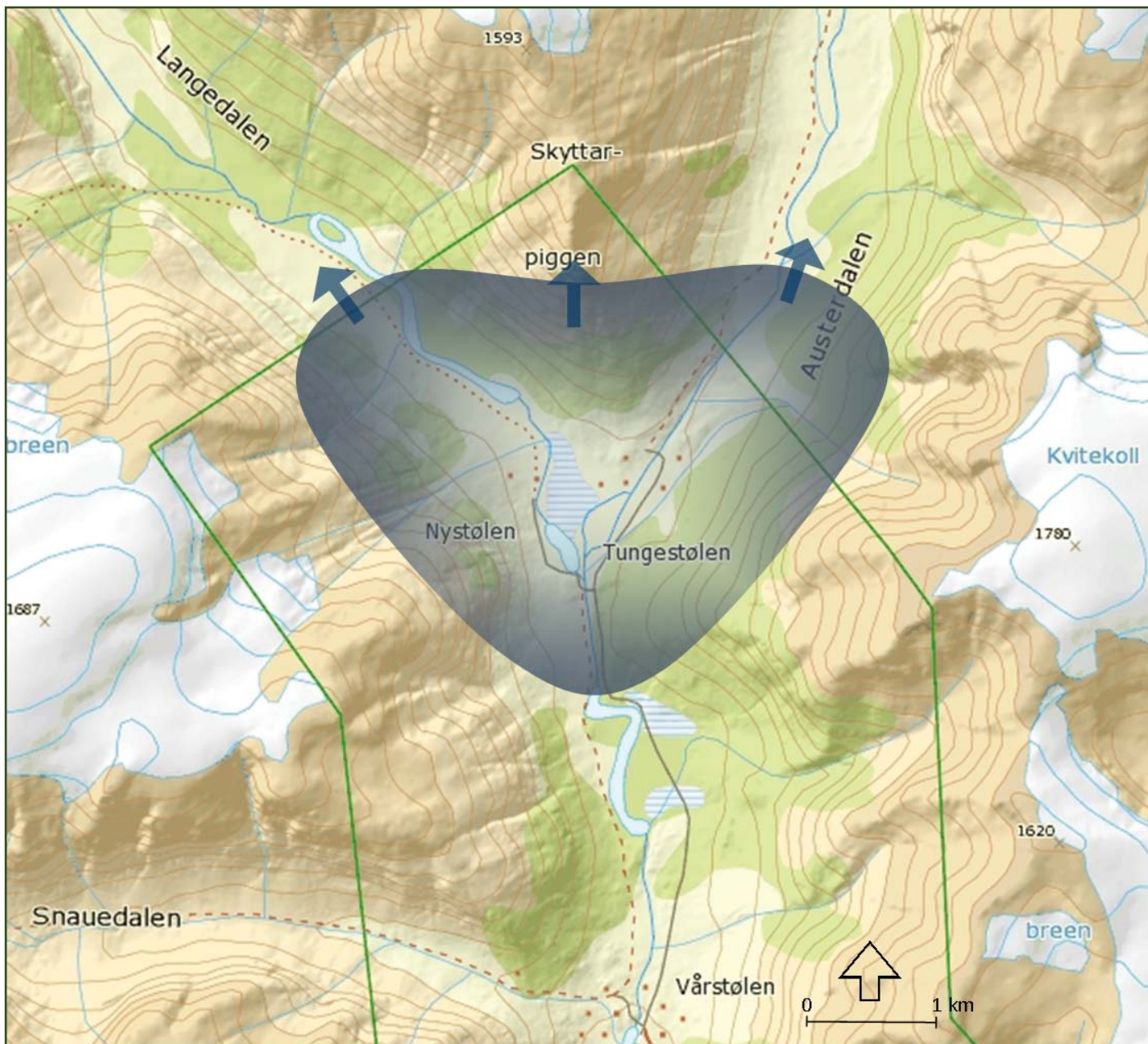
Elvene skaper lyd og dynamikk i området. Austerdalselvi fosser forbi parkeringsplassen, med brusing som er så sterk her at den oppleves som slitsom av enkelte.

Værforhold preger området. På tross av omsluttende fjell er det ofte vind, særlig fra daleneførene. Hvor høyt skyene ligger har stor betydning for romopplevelsen. Skydekke varierer mye her, og når skyene ligger tett og lavt oppleves området som svært lukket. Snøen, som ligger lenge utover våren her, endrer også opplevelsen av området. På vinterstid, med snø og frosne elver, er stedet mye stillere.

Fig.10: Tungestølsflaten i høstfarger.

Figur 11: Landskapsrom og fokuspunkt

Tungestølen ligger i et åpent og tydelig avgrenset landskapsrom. Her deler dalføret fra Veitastrond seg i to armer, Austerdalen og Langedalen. Rommet er som en trekant med åpninger innover hvert av dalførene. Ankommer man rommet fra sørenden dras oppmerksomheten både mot Skyttarpiggens markante form og innover de to dalførene.

Fig.12: Skyttarpiggen står fram som et tydelig landemerke når man kommer fra sør.

Menneskers bruk

Friluftsliv og turisme er det som trekker flest folk til Tungestølen. I tillegg er det stølsdrift med kyr, sauer og geiter på beite. Området er i bruk av både lokalbefolkning, turgåere fra regionen og turister langveisfra. De som bruker området kan deles i fire grupper: turister, gjengangere - det vil si turgåere som har vært her før, deltagere på DNTs basecamp, og lokalbefolkningen. Disse gruppene har ulike ønsker for og behov på stedet - se s.14.

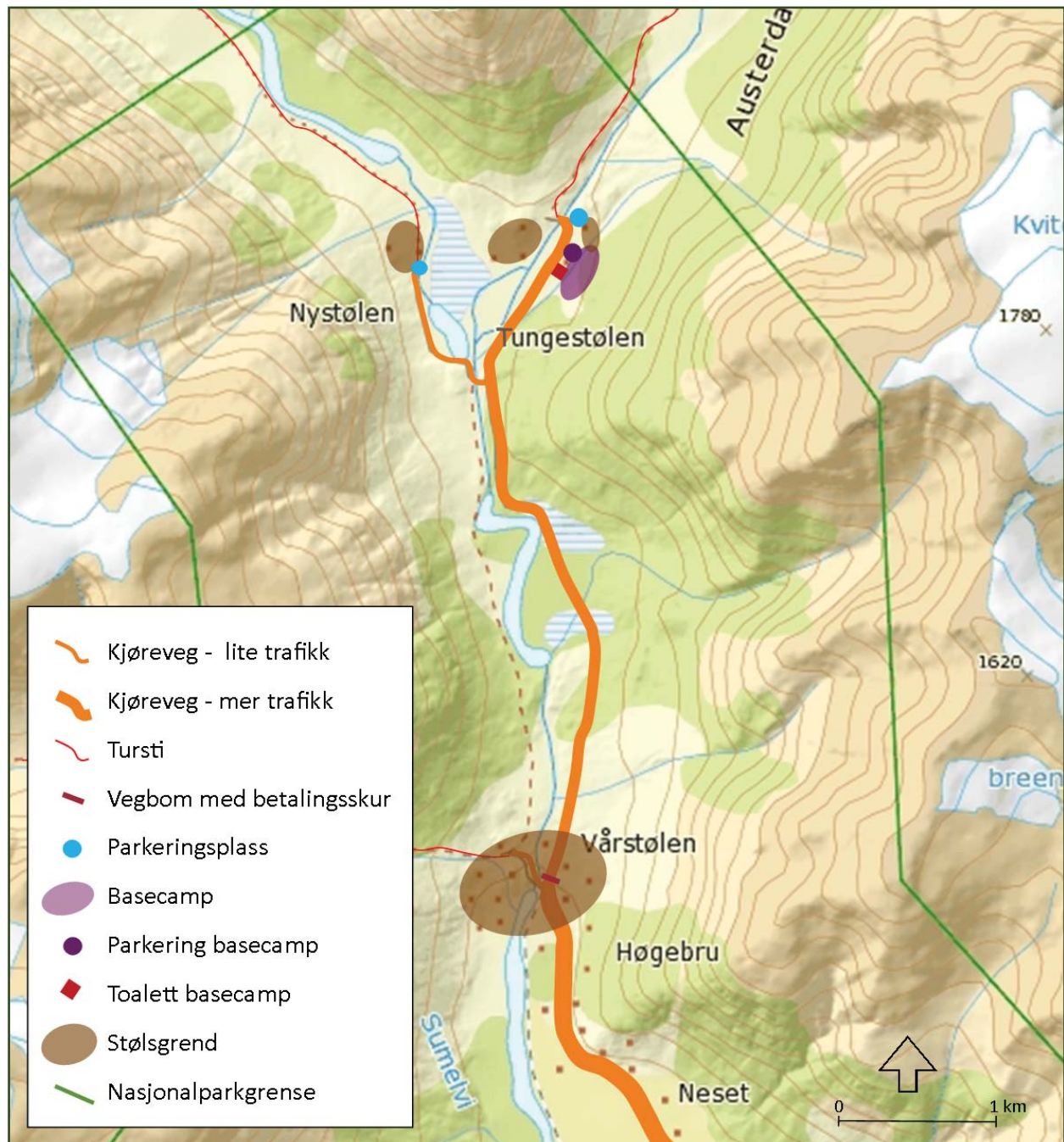
Det er flest mennesker her på sommerstid. Både på veien, på parkeringsplassen ved Tungestølen, og i basecamp-området, er det da høy aktivitet.

Figur 13: Arealbruk

De menneskelige sporene i landskapet som er markert, er samtidig stedene hvor aktiviteten foregår.

Grensen til nasjonalparken skiller seg fra de andre markerte elementene. Den er ikke fysisk tilstede i landskapet. Kun der hvor stier krysser den er den markert, da med et lite skilt.

Nasjonalparken omkranser Tungestølen, men selve innfallsporten ligger ikke i det vernede området.

Turisten

Turistene kommer for å oppleve Tungestølen for første gang. Mange av dem er på gjennomreise, fra andre deler av landet eller fra utlandet. Noen er turvante, for andre er det uvant å være langt fra "sivilisasjonen". Mange kommer for å se Austerdalsbreen, og har hørt at W.C.Slingsby kalte den "the most beautiful ice-scenery in Europe."

Turistene kommer på dagsbesøk om sommeren. De kjører inn til parkeringsplassen ved Tungestølen, med et stopp ved bommen for å betale og åpne grindene. Noen blir i nærheten til parkeringsplassen, mens andre går inn mot Austerdalsbreen.

Basecamperen

Basecamperne kommer en uke av gangen, for å delta på en av DNTs leire her i sommerferien. De er barn, ungdom eller barnefamilier, og bor i Lavvoer og telt. De oppholder seg både på basecamp-området og i området rundt, og følger for det meste retningslinjene som leirledelsen gir. De fleste ukene kommer unge basecampere med turbuss, men i leirukene med familiecamp kommer mange med privatbil.

På dagtid går de både på turer langs stiene og utenom stier. Å klyve opp til Skyttarpiggen og Nystolsnøvi er populært. Ellers klatrer og rappellerer de nederst i Austerdalen, går på Austerdalsbreen og sykler på grusveiene og ned til Veitastrond.

Gjengangeren

"Gjengangerne" er turgåere og andre som har vært her før. De kommer for å oppleve naturen og stemningen på stedet, og for å gå turer.

Gjengangeren kjører enten til Vårstølen, Nystølen eller Tungestølen for å gå turen de har sett seg ut på forhånd. De kommer for det meste om sommeren, men noen kommer også andre tider på året.

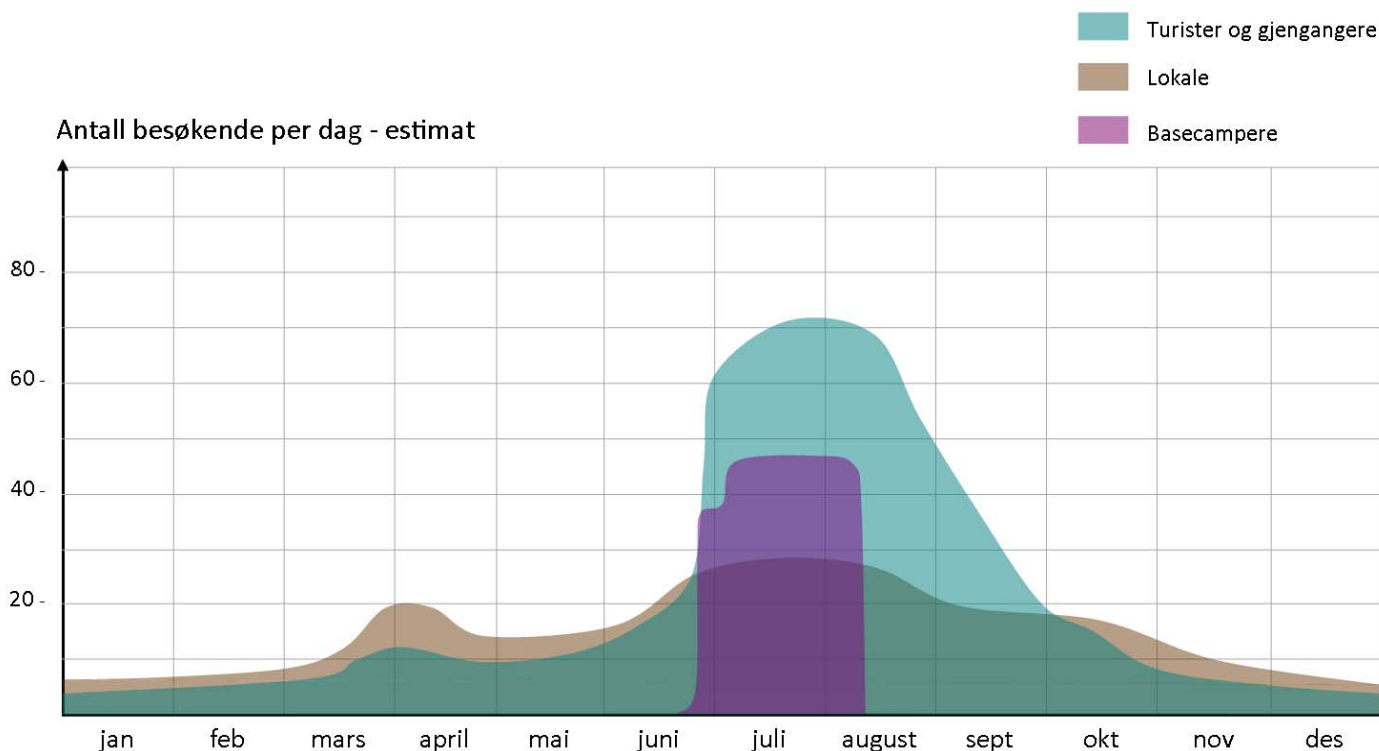
Den lokale

De lokale bor nært, i Veitastrond eller andre steder i Sogn, og/eller har tilknytning til en støl i området. De kommer i helger og ferier hele året. De går både på turstiene, og utenom stiene. De bruker også skiløypene som kjøres opp på vintertid.

Noen av de lokale tar vare på stedet. De vedlikeholder egen støl, og felles-inventar som skilt og veier.

Antall besøkende per dag - estimat

Menneskers spor

Kjøre – parkere - gå

Parkeringsplassen ved Tungestølen oppleves som veiens endepunkt, og er stedet hvor de fleste dagsturister og gjengangere trer ut av bilen. Her er det plass til ca 20 biler. Det er mulig å kjøre over en bro og videre opp på Tungestøls-høyden, men få gjør det, og det er ikke tydelig om dette er akseptert eller ikke. Turstien innover Austerdalen går herfra, i tillegg er det en sti som tar en inn til Nystølen og videre inn Langedalen.

DNT's basecamp har eget parkeringsområde. Her parkerer ca 25 biler i uken ved familiearrangement. I resten av juli-måned er det kun en håndfull biler her, da deltagere kommer med buss.

Det er jevnlig biler som parkerer utenom parkeringsplassene. Det er lett å kjøre og plassere bilen på de tørre delene av den flate elvesletta.

Veien er ikke åpen om vinteren. Da kjøres det opp skiløyper fra Vårstølen til Nystølen og Tungestølen.

Det går merkede turstier fra området langs dalbunn av de tre dalførene, Austerdalen, Langedalen og Snaudalen. Disse stiene går alle inn til nasjonalparkområde og breen. Ved starten av stiene innover Snaudalen og Langedalen er det ikke parkeringsplasser.

Fig.14: Parkeringsplassen ved Tungestølen med Skyttarpiggen bak.

Fig.15: Det parkeres ofte på elvesletta.

Fig.16: Tungestølsflaten med spor av menneskers aktivitet. Fra venstre: basecamp, vei inn fra Vårstølen, parkeringsplass, bro over Austerdalselva, stølgrend, vei opp til turisthyttas tomt (Turisthytta ble tatt av storm i 2011. Gjenoppbygging er under planlegging.)

Stølene

Det er tre stølområder her, Nystølen, Tungestølen og Vårstølen. Disse ligger nederst i åssidene, og har en tradisjonell stølsstruktur. På Tungestølen har det vært tre bygningsklynger. I den ene, på Tungestølhøyden, står det kun et bygg nå. De andre, inkludert turisthytta ble tatt av storm i 2011.

Det er aktiv stølsdrift med geiter på Nystølen, mens kyr beiter ved Vårstølen.

Fig.17: Vårstølen.

Fig.18: Nystølen.

Basecampen

DNT's basecamp, ligger på selve elvesletta øst for elva. Her er det to permanente bygg, et toalett ved veien og en hytte med noen sengeplasser og et utstyrslager. Fra slutten av juni og ut juli, står resten av campen med lavvoer og telt, samt en kontainer ved toalettbygget. Toalett og kontainer ligger et stykke fra åssiden, og står dermed fram

som tydelige figurer på flaten. De ligger langs veien og er åpen for bruk for alle, men er ikke tydelig skiltet.

Hytta er brukt av basecampen i juli, og er åpen for andre besøkende resten av sesongen, som en ubetjent Turistforeningshytte.

Fig. 19: DNTs basecamp i juli.

Kvaliteter

De mest framtrede kvaliteter ved Tungestølen er:

Den storslåtte naturen!

Et dramatisk og avsondret sted, omkranset av høye fjell og bratte fjellvegger, med sikt mot breen.

Landskapets form

– en flat elveslette omsluttet av fjell

Rommet som dannes mellom fjellene gir en opplevelse av å ha kommet fram og gjør det lett å orientere seg her. Den romlige formen gjør at dette er et sted man ønsker å stoppe opp og forbli.

Personlig og velholdt

Tungestølen preges av at folk bryr seg om stedet. Lokalbefolkningen ivaretar stølene sine og veien, de har dyr på beite, og har hengt opp hjemmelagde skilt for å vise retning. Basecampen drives også med hensyn til stedet og til de lokales ønsker.

Fig.20: En velholdt støl med hjemmelagde skilt. Dette oppleves som en god velkomst, selv om innholdet på skiltene ikke er inviterende.

Utfordringer

Utfordringer ved Tungestølen er:

Mangel på informasjon

Noen besøkende opplever innfallsporten som forvirrende. Det er mangel på skilt som gir svar på spørsmålene ved siden av, og parkeringsplass og toalettbygg har ikke utforming som gjør bruken av dem innlysende.

Slitasje på elveslette

-Ytterkant av parkeringsplassen på Tungestølen tåler ikke belastning. Det er vannpytter, myr og fuktig jord i ytterkanten av parkeringsplassen. Graset her slites vekk av kjøring, og gjørmefelt oppstår.

- Slitasje på elveslette ved basecamp-parkering. Ved innkjørselen til parkeringsområdet er det en forsenkning med fuktig jord som ikke tåler kjørebeklastning. Dette er blitt til et gjørmefelt, som utvider seg gjennom sesongen hvert år.

- Potensiell slitasje på elvesletta.

Enkelte biler parkerer på elvesletta langs veien. De tørre delene av elvesletta er lett å kjøre på, og denne trenden kan bre om seg. Elvesletta tåler noe kjøring, men hverken vegetasjon eller jordsmonn tåler stadig belastning.

- *Hvor langt skal vi kjøre innover grusveien?*

- *Har vi kommet fram?*

-*Hvor skal vi parkere?*

-*Hvor skal vi gå nå?*

-*Hvor er breen?*

-*Hvor er doen?*

Fig.21: Innkjøringen til basecamp tåler ikke slitasjen.

Forstyrrelser i helhetlig struktur

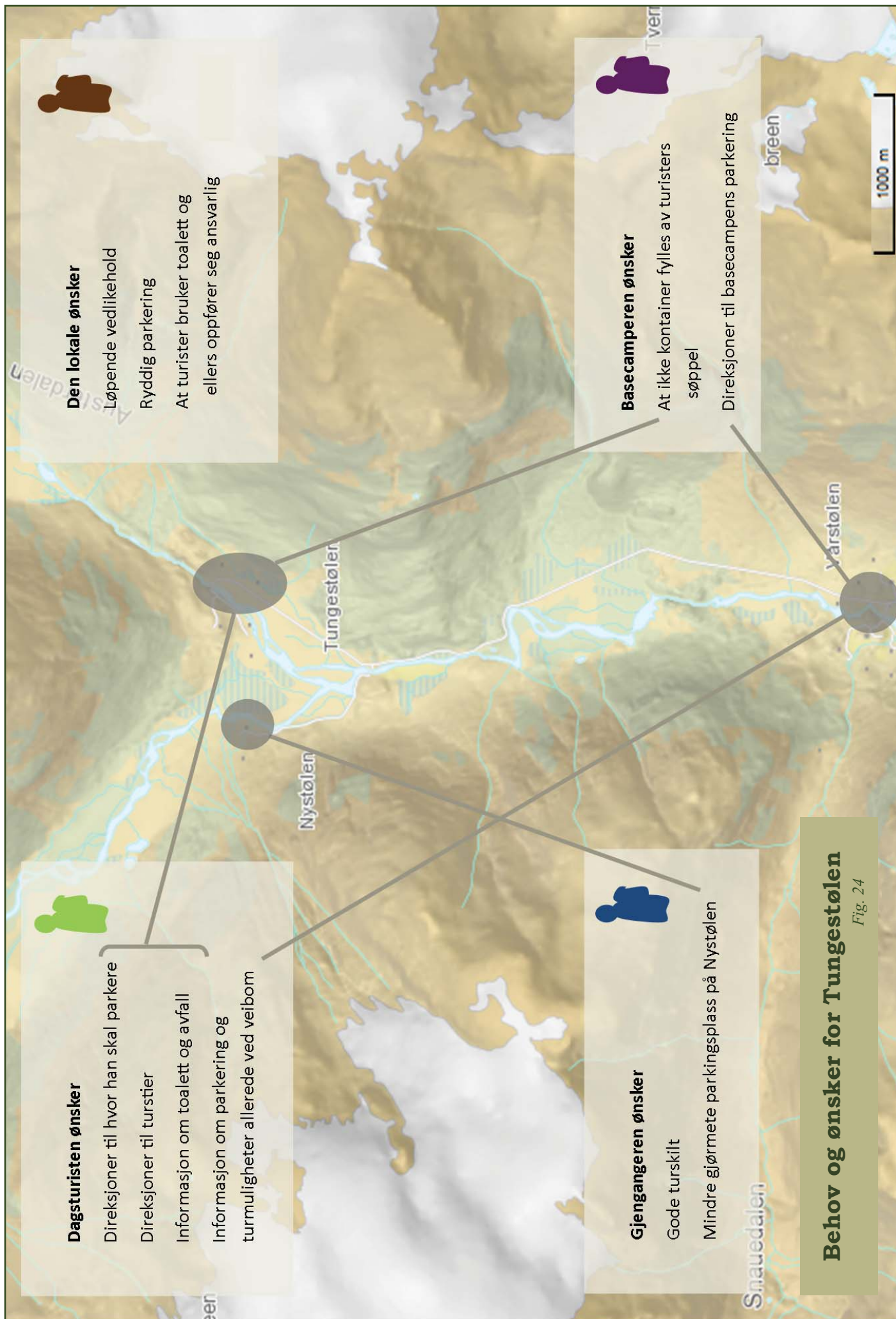
Enkelte nye element er plassert uten hensyn til stedets struktur og kvaliteter.

Fig.22: Standardiserte skilt limt på hjemmelagde skilt.

Fig.23: Toalettbygningen, plassert alene på flaten, bryter med stølsbebyggelsens struktur.

Planforslag

Fig.25: Med sitt personlige og velholdte uttrykk, inviterer hytta oss til stedet. Et element som er formet med omtanke får oss til å føle oss mer velkomne enn en standardisert informasjonstavle.

Konsept

Nye elementer ved innfallsporten skal plasseres og utformes etter to grunnprinsipp:

Hjemmelaget og ryddig utforming

Når vi kommer inn i et velholdt hjem, føler oss ofte velkomne. Vi fornemmer omtanken som er lagt i utformingen. Samtidig som vi lett trives, blir det en selvfølge å oppføre seg anstendig.

På samme måte kan et hjemmelaget og ryddig uttrykk ønske velkommen og skape en forventning om ansvarlig oppførsel ved innfallsporten.

Dette innebærer å bygge videre på det personlige og velholdte uttrykket med hjemmelagde skilt og løpende vedlikehold.

Innordne seg natur og stølsstruktur

Den storslåtte naturen skal fortsatt få de besøkendes oppmerksomhet.

Nye elementer skal være enkle og legges i terrenget slik at de følger strukturene i landskapet.

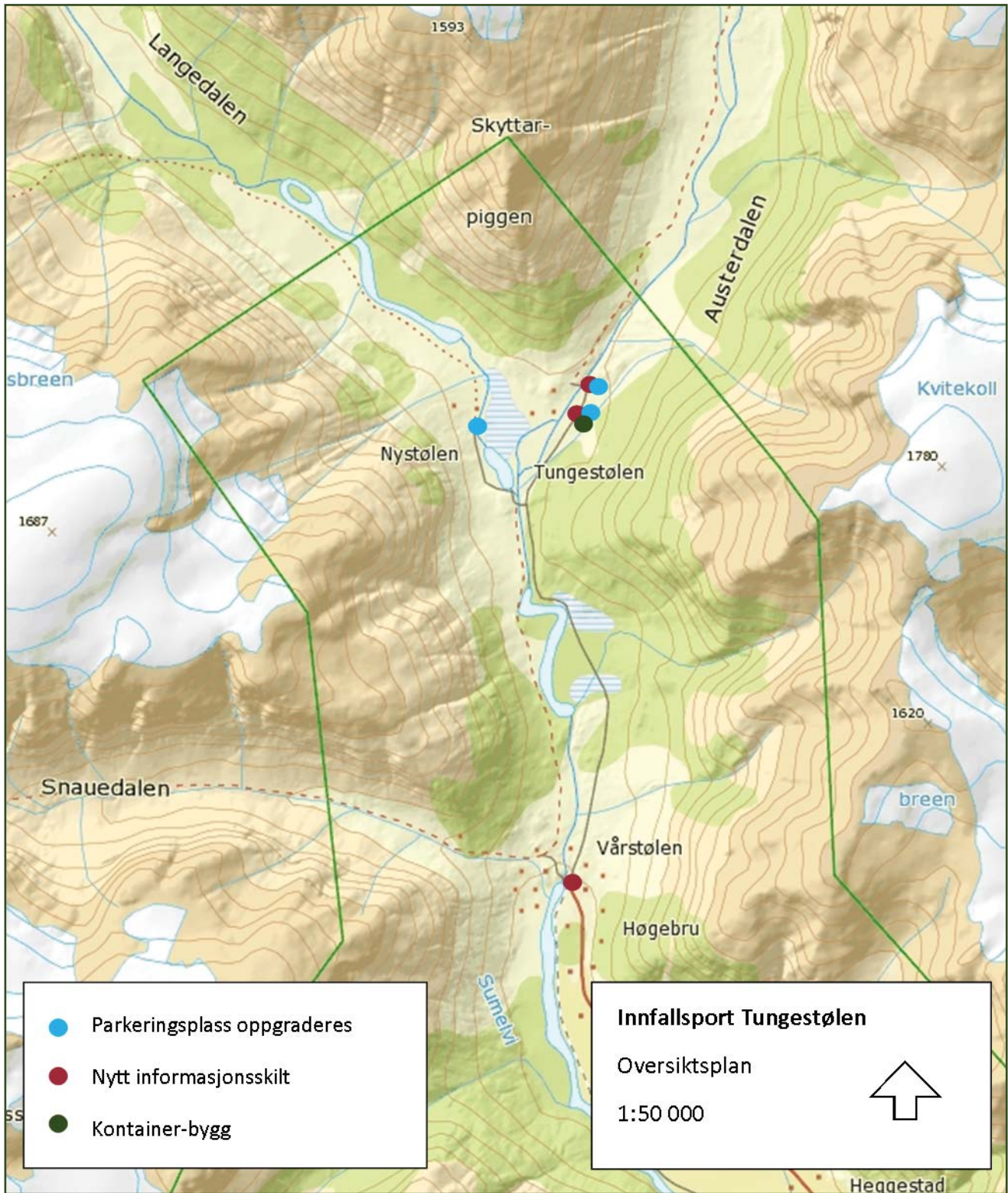

Fig.26

Forslag til tiltak

Informasjonsskilt plasseres ved veibommen, på toalettbygget og ved parkeringsplassen på Tungestølen for å gi de besøkende informasjon på stedet de har behov for den. Alle tre skiltene skal ha et oversiktskart over innfallsporten, og rettes mot førstegangsbesøkende. Skiltene skal oppgraderes hver gang det gjøres endringer ved innfallsporten som påvirker informasjonen.

Parkeringsplasser ved Tungestølen, basecampen og Nystølen oppgraderes for å redusere slitasje på elvesletten. Ved Tungestølen vil tiltaket samtidig tydeliggjøre at dette er stedet å parkere.

Ved siden av toalettbygget ved basecamp, oppføres et bygg som vil skjule basecampens kontainer. Dette vil begrense turistenes bruk av kontaineren og danne en helhet ved toalettbygget.

Nystølen - oppgradering av parkering

På flaten som brukes til parkering av turgåere, er det store felt som blir vannmettet ved nedbør. Det tilføres drenerende masser her. Et topplag på ca 10 cm legges til side og tilbakeføres etter masseutskiftingen for å få tilbake vegetasjonen.

Fig.27

Fig.28

Vårstølen- Informasjonsskilt

Et informasjonsskiltet plasseres inni betaslingsskuret ved veibommen på Vårstølen. Det har en tydelig og enkel utforming, slik at den bilførerere kan lese det raskt når de går ut av bilen for å betale.

Skiltet inneholder et enkelt oversiktskart over Tungestølen og veien inn, samt informasjon om å parkere utenfor parkeringsplassene, og at søppel tas med tilbake.

Det lokale grendelaget gis ansvar og midler for å utforme skiltet i samråd med nasjonalparkforvalter, så sant det lar seg gjøre.

Skilt ved Tungestølen

Skiltene på toalettbygget og parkeringen ved Tungestølen skal inneholde kort informasjon om:

- turstien inn til Austerdalsbreen og advarsel mot å gå på bre uten fører.
- DNTs basecamp
- stølsdrift
- Tungestølen turisthytte
- at søppel tas med tilbake

...og et kart som dette:

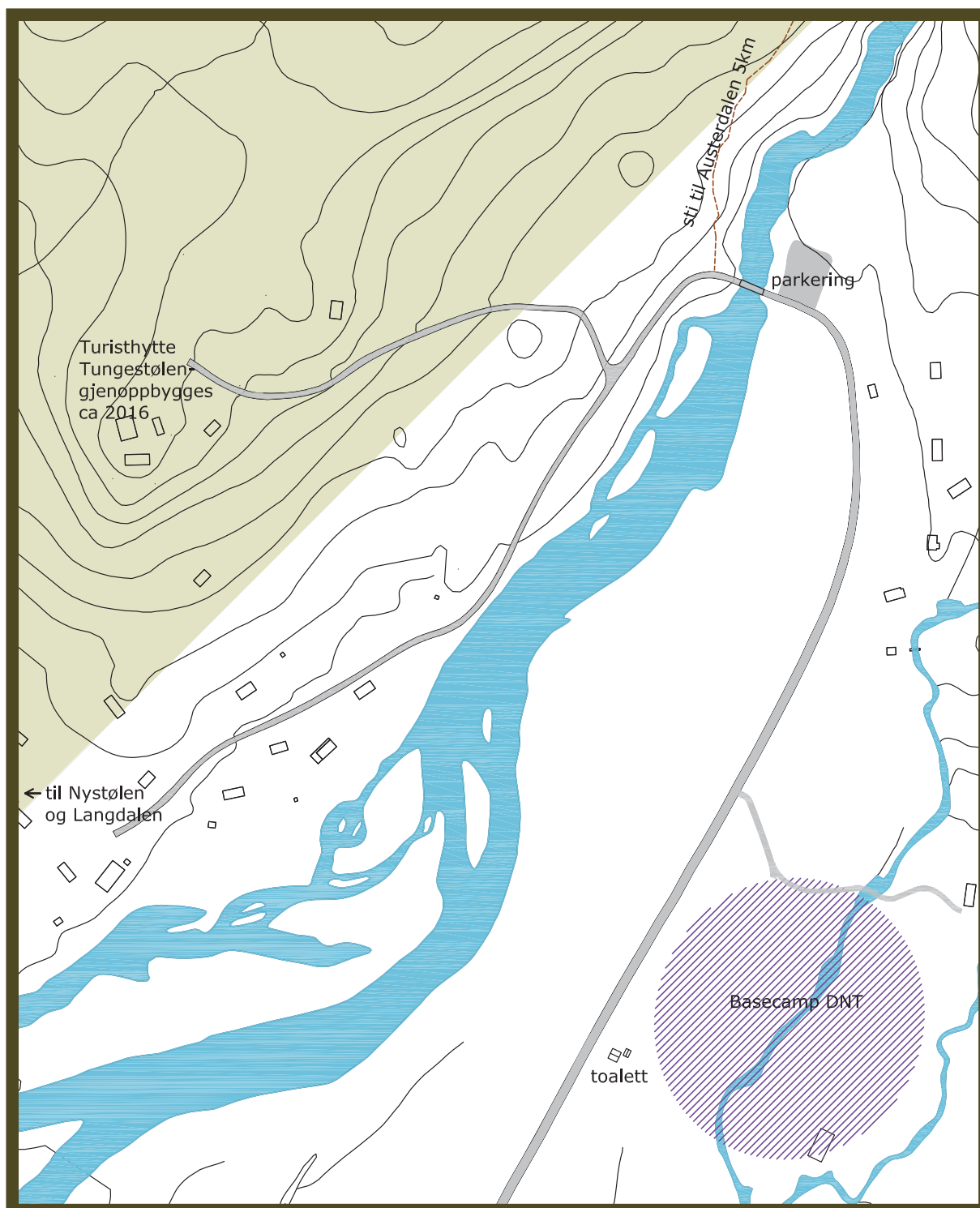

Fig.29

Parkering basecamp

Innkjøringen til Basecamp markeres med et enkelt skilt.

Parkeringsfeltet markeres ikke med innramming, siden det er få uker i året det brukes i utstrakt grad og selve basecampen bakenfor fungerer som inviterende element.

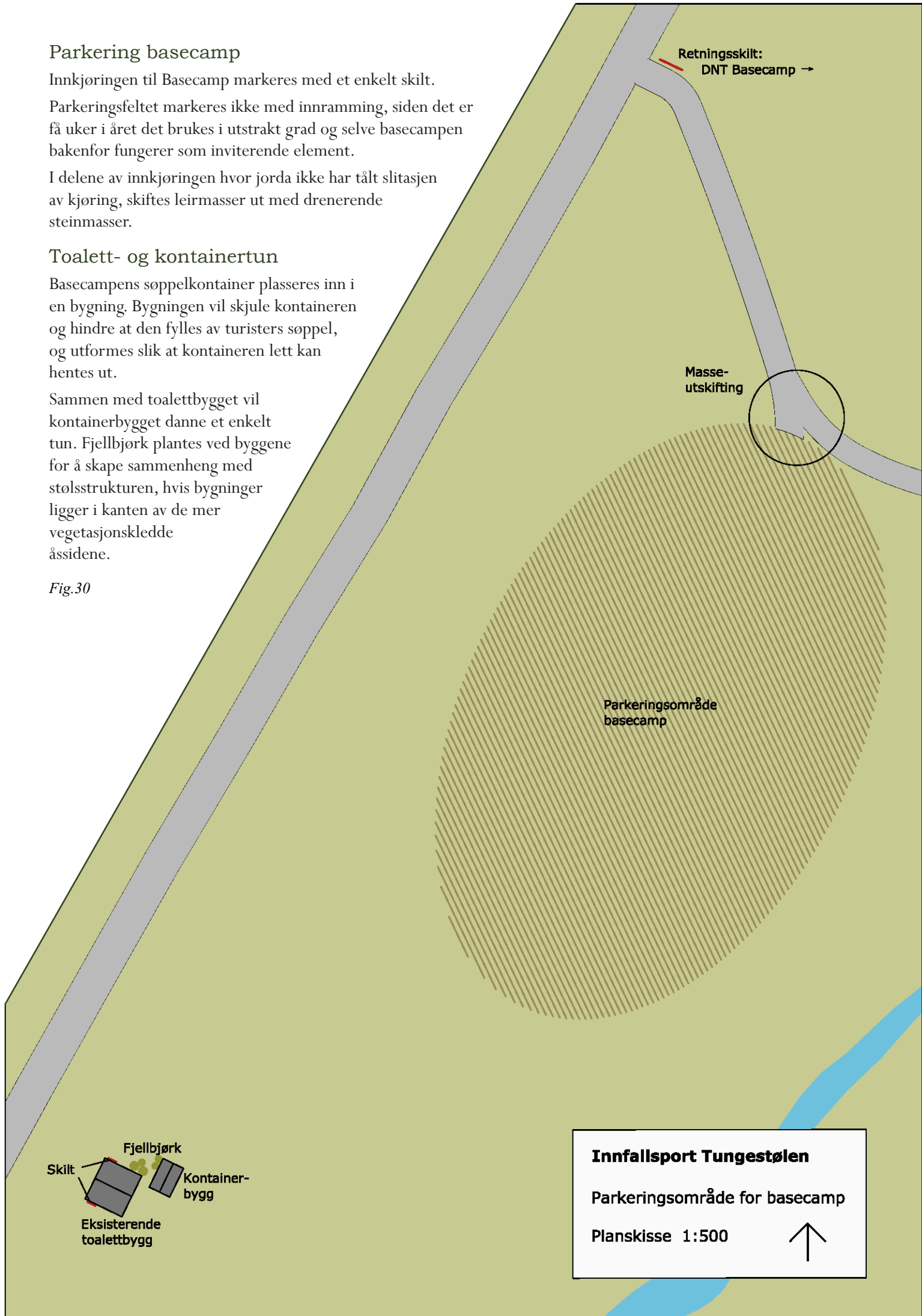
I delene av innkjøringen hvor jorda ikke har tålt slitasjen av kjøring, skiftes leirmasser ut med drenerende steinmasser.

Toalett- og kontainer-tun

Basecampens søppelkontainer plasseres inn i en bygning. Bygningen vil skjule kontaineren og hindre at den fylles av turistenes søppel, og utformes slik at kontaineren lett kan hentes ut.

Sammen med toalettbygget vil kontainerbygget danne et enkelt tun. Fjellbjørk planter ved byggene for å skape sammenheng med stolsstrukturen, hvis bygninger ligger i kanten av de mer vegetasjonskledde åssidene.

Fig.30

Retningsskilt:
DNT Basecamp →

Masse-
utskifting

Parkeringsområde
basecamp

Skilt
Fjellbjørk
Kontainer-
bygg
Eksisterende
toalettbygg

Innfallspport Tungestølen
Parkeringsområde for basecamp
Planskisse 1:500

Parkeringsplass Tungestølen

Parkeringsplassen rammes inn med horisontale trestokker. Disse vil både vise at dette er et parkeringsfelt og hindre kjøring på vannmettede arealer rundt.

Hvis behovet for parkeringsareal blir større med tiden, kan massene rundt skiftes ut med drenerende masser, og rammen utvides.

Et skilt ved innkjøringen plasseres slik at øverste tekst «Parkeringsplass Tungestølen» er lett å se for kjørende. Når man har gått ut av bilen kan man gå bort og lese informasjonen og se på kart.

Fig.31: Plassen rammes inn av enkle konstruksjoner som kan bygges av lokalt trevirke. Stokkene kan lett erstattes ved slitasje. Stokkene fungerer også som sittebenker. Man kan sette seg med ryggen mot bilene og ha utsikt mot fossen nedenfor eller fjellene rundt. To ekstra stokker er plassert i det nordvestre hjørnet for å danne en sittekrok ved elva.

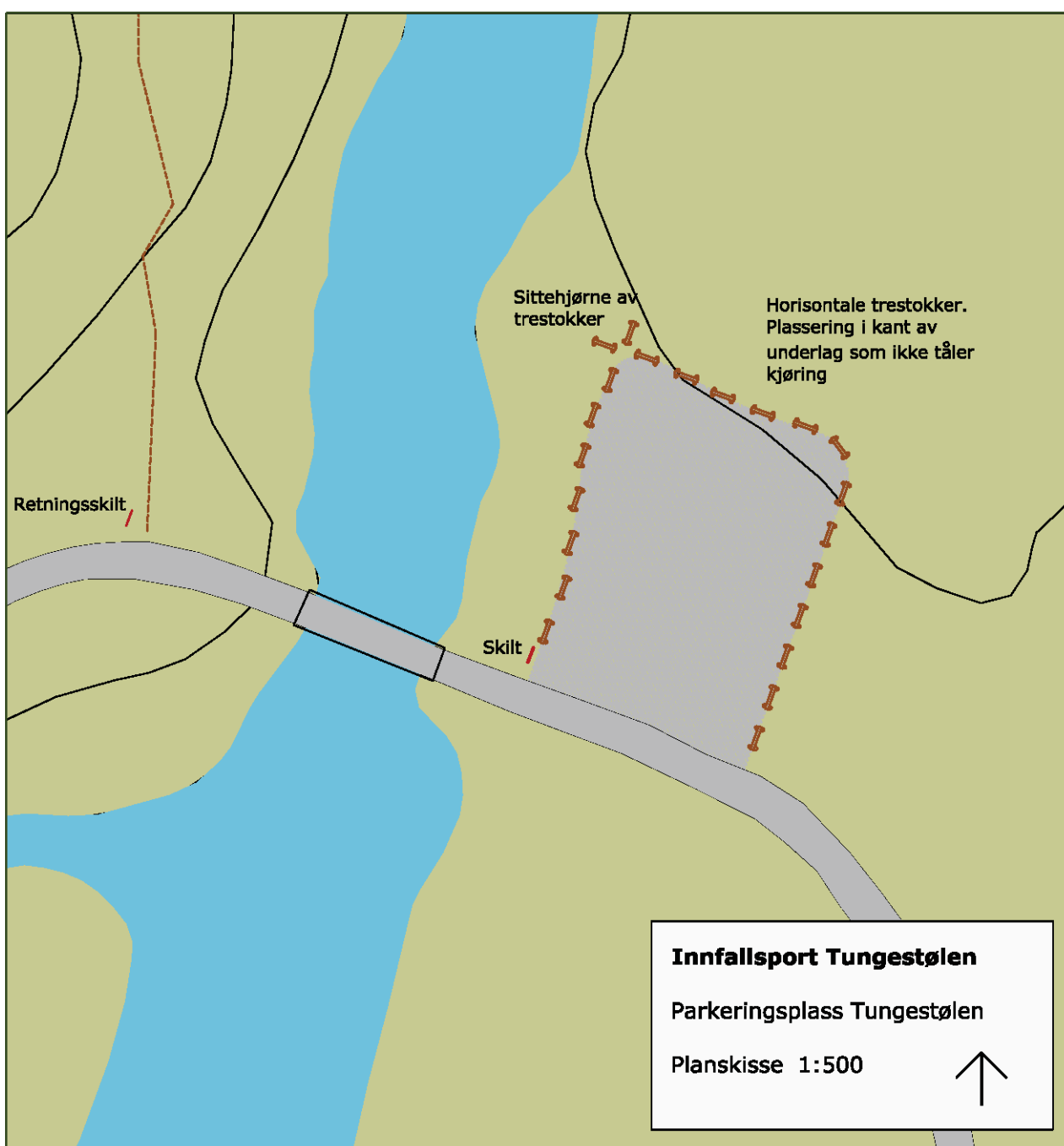

Fig.32

Etterord

Anbefalinger ved gjenoppbygging av Tungestølshytta

I 2011 ble turisthytta på Tungestølen totalskadet i en storm. DNT planlegger å bygge opp en ny hytte med samme beliggenhet øverst på Tungestøls høyden.

Vi kan regne med at en ny hytte vil gjøre stedet ennå mer attraktivt, og at antall besøkende vil øke. Tiltakene som er anbefalt over, vil da være ennå viktigere. Noen av tiltakene må justeres hvis aktiviteten øker og tyngdepunktet flyttes til Tungestøls høyden. Parkeringsplassen vil måtte utvides og nye skilt settes opp.

For at innfallsporten skal ha et helhetlig uttrykk, bør de samme prinsippene ligge til grunn for utviklingen av Turisthytta, som for forbedringene av innfallsporten. Konseptet som er presentert her, er det viktigste

med i planleggingen av hytta. Det innebærer å ta utgangspunkt i lokalbefolkningens engasjement og i det personlige og velholdte uttrykket lokalbefolkningen har skapt, samt å utforme og plassere bygninger i tråd med stedets terreng og bebyggelsesstruktur.

Opplevelsen av å være avsondret og på et "urørt" sted gjør Tungestølen spesiell. Å bevare denne kvaliteten innebærer nennsomme inngrep. Et hyttetun, heller enn én stor bygning er en måte å få til det. Omfanget av andre tiltak, som skilting og nye gangveier, bør begrenses. Institusjonspreg på bygninger og skilt bør også unngås.